

Macro-economie (F000083)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 6.0

Studietijd 180 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

A (semester 1)

Nederlands

Gent

werkcollege

zelfstandig werk

hoorcollege

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Heylen, Freddy

EB21

Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

stptn

aanbodsessie

Bachelor of Science handelsingenieur

6

A

Bachelor of Science in de economische wetenschappen

6

A

Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen

6

A

Master of Science in Electrical Engineering (afstudeerrichting Communication and Information Technology)

6

A

Master of Science in Electromechanical Engineering (afstudeerrichting Control Engineering and Automation)

6

A

Master of Science in Electromechanical Engineering (afstudeerrichting Electrical Power Engineering)

6

A

Master of Science in Electrical Engineering (afstudeerrichting Electronic Circuits and Systems)

6

A

Master of Science in Industrial Engineering and Operations Research (afstudeerrichting Manufacturing and Supply Chain Engineering)

6

A

Master of Science in Electromechanical Engineering (afstudeerrichting Maritime Engineering)

6

A

Master of Science in Electromechanical Engineering (afstudeerrichting Mechanical Construction)

6

A

Master of Science in Electromechanical Engineering (afstudeerrichting Mechanical Energy Engineering)

6

A

Master of Science in Industrial Engineering and Operations Research (afstudeerrichting Transport and Mobility Engineering)

6

A

Master of Science in Chemical Engineering

6

A

Master of Science in Civil Engineering

6

A

Master of Science in de ingenieurswetenschappen: bedrijfskundige systeemtechnieken en operationeel onderzoek

6

A

Master of Science in de ingenieurswetenschappen: bouwkunde

6

A

Master of Science in de ingenieurswetenschappen: chemische technologie

6

A

Master of Science in de ingenieurswetenschappen: materiaalkunde

6

A

Master of Science in de ingenieurswetenschappen: toegepaste natuurkunde

6

A

Master of Science in de wiskunde

6

A

Master of Science in Engineering Physics

6

A

Master of Science in Fire Safety Engineering

6

A

Master of Science in Sustainable Materials Engineering

6

A

Schakelprogramma tot Master of Science in Economics

6

A

Vorbereidingsprogramma tot Master of Science in Economics

6

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

conjunctuur, economische groei, levensstandaard, werkgelegenheid en werkloosheid, algemeen prijspeil en inflatie, rentevoet, wisselkoers, begrotingssaldo van de overheid, overheidsschuld, inkomensongelijkheid, consumptie, investeringen, overheidsuitgaven, belastingen, begrotingsbeleid, geldmarkt, monetair beleid, betalingsbalans, arbeidsmarkt, arbeidsmarktbeleid, loonvorming, prijszetting, duurzaamheid

Situering

Deze cursus wil studenten een inzicht verschaffen in het verloop van de macro-economische omgeving waarin bedrijven en gezinnen actief zijn. Centraal staat een verklaring van het verloop van het bruto binnenlands product (op korte en lange termijn), de werkgelegenheid en de werkloosheid, de inflatie, de rentevoet, de wisselkoers, het begrotingssaldo van de overheid en de overheidsschuld, het saldo op de lopende rekening van de betalingsbalans, en de ontwikkeling van prijzen op de financiële markten (aandelen- en obligatiekoersen). Daarbij bestuderen we ook de wederzijdse beïnvloeding tussen al die variabelen.

Bijzondere aandacht is er voor de band tussen de theorie en de feiten (in verschillende landen) zoals uitgewerkt in meer dan 30 toepassingen. De behandelde toepassingen laten ook toe om in te spelen op de belangrijkste macro-economische ontwikkelingen en (beleids-)discussies van de laatste decennia. Tot die ontwikkelingen behoren o.a. de sterk gedaalde rente en 'langdurige stagnatie', het dalend arbeidsaandeel in het nationaal inkomen en de toegenomen ongelijkheid, en de recente terugkeer van hoge inflatie. Beleidsdiscussies betreffen o.a. het gevoerde zeer expansief monetair beleid na de financiële crisis van 2008, het wenselijk begrotingsbeleid en de houdbaarheid van de overheidsschuld, de vergrijzing en de discussie over langer werken, de macro-impact van beleid gericht op ecologische duurzaamheid, en de discussie over de zin van economische groei als beleidsprioriteit, enz.

Inhoud

- 1 Macro-economie en macro-economische relaties (productie, inkomen en bestedingen): een inleiding
- 2 Determinanten van de bestedingen (macro-economische vraag naar goederen en diensten)
 - Componenten van de vraag naar goederen en diensten : de consumptie van de gezinnen, de bedrijfsinvesteringen, de overheidssector en het begrotingsbeleid, de netto-uitvoer van goederen en diensten
 - De invloed van de monetaire sector : de geldmarkt, het monetair beleid en de bepaling van de intrestvoet
 - De invloed van de betalingsbalanssituatie : internationale kapitaalstromen, wisselmarkt
 - Het Mundell-Fleming model (IS-LM-BP-model) en de afleiding van de geaggregeerde vraagcurve (AD-curve) in een open economie
- 3 Determinanten van het macro-economisch aanbod van goederen en diensten: de productiefunctie, de arbeidsmarkt en het arbeidsmarktbeleid, de belasting op arbeid, de loonvorming, het gebruik en de kost van energie, de prijszetting en de afleiding van de geaggregeerde aanbodcurve (AS-curve).
- 4 De confrontatie van vraag en aanbod en de verklaring van de macro-economische activiteit, de werkgelegenheid en de werkloosheid en de inflatie op korte en middellange termijn (conjunctuur, Phillips-curve,...), met veel aandacht voor de impact van het macro-economisch beleid.
- 5 Verklaring van de economische groei en het inkomen per hoofd van landen op lange termijn (het Solow groeimodel, aanzet tot endogene groeitheorie).
Reflectie over langetermijntendenzen en problemen in ontwikkelde economieën: het dalend arbeidsaandeel in het nationaal inkomen en de stijgende ongelijkheid, de discussie over economische groei als beleidsprioriteit (duurzaamheidsdebat).

Begincompetenties

Vereiste voorkennis : beheersen van de basisbegrippen uit de economie, doorgronden van de essentie van de economische analyse (kosten/baten afweging, marginaal beginsel, enz.), basiskennis wiskunde (optimering, algebra,...).

Eindcompetenties

- 1 De kernbegrippen en variabelen uit de macro-economie definiëren en de inhoud ervan toelichten.
De instrumenten van macro-economisch beleid weergeven en hun inhoud toelichten: begrotingsbeleid, monetair beleid, wisselkoersbeleid, arbeidsmarktbeleid, concurrentiebeleid.
De belangrijke relaties en curven in de macro-economie (bijv. wet van Okun, IS-curve, AD-curve,...) definiëren en de onderliggende causale patronen verwoorden.
- 2 Basistheorieën over het gedrag van gezinnen en bedrijven (bijv. permanente inkomenshypothese voor de consumptie, vraag naar geld vanwege de gezinnen, vraag naar arbeid vanwege bedrijven, loonvorming,...) weergeven en de onderliggende causale relaties verwoorden.
De determinanten van belangrijke variabelen m.b.t. de overheid en het buitenland weergeven en hun invloed verklaren (bijv. saldo van de overheidsbegroting, evolutie van de overheidsschuld, netto-export van goederen en diensten, netto-kapitaalvoer).
- 3 Relevante macro-economische modellen van toenemende complexiteit beheersen, selecteren en adequaat gebruiken om voorgelegde vraagstukken te analyseren. Die vraagstukken kunnen betrekking hebben op de impact van exogene ontwikkelingen (bijv. energieprijsstijging) of beleidsingrepen (monetair beleid, begrotingsbeleid, arbeidsmarktbeleid,...) op verschillende macro-economische variabelen (bbp, werkgelegenheid, rente, wisselkoers, het begrotingssaldo van de overheid en de overheidsschuld, de inflatie, reëel loon,...). Verbanden leggen tussen het verloop van al die variabelen.
Afhankelijk van de complexiteit gaat het om basismodellen voor het evenwicht op de goederen-en-dienstenmarkt, de geldmarkt of de wisselmarkt, het IS-LM-model, IS-LM-BP-model, WS-PS-model voor de arbeidsmarkt, AD-AS-model, Solow model van economische groei. De analyse aan de hand van die modellen ook grafisch uitwerken.
- 4 Basisrelaties uit de macro-economie wiskundig kunnen uitdrukken.
De wiskundige formulering van geziene theorieën en van cruciale relaties (bijv. voorwaarden voor een optimum) begrijpen en intuïtief duiden. Eenvoudige econometrische testresultaten van geziene theorieën kunnen interpreteren.
- 5 Bewust zijn van de meest opvallende macro-economische ontwikkelingen tijdens de laatste twee decennia, in het bijzonder in België en Europa (maar voor bepaalde ontwikkelingen ook de VS, Japan, China). Via in de les / het handboek uitgewerkte gevalstudies de geziene theorie toepassen ter verklaring van die ontwikkelingen of hun effecten.
- 6 Het belang van macro-economische ontwikkelingen en macro-economische beleidskeuzes voor het welzijn in de samenleving inzien en toelichten, inclusief aspecten van sociale en ecologische duurzaamheid. De vaak tegengestelde belangen (winnaars en verliezers) en tradeoffs (bijv. werk of prijsstabiliteit) daarbij duiden. Vanuit de cursus en aangeboden aanvullende artikels uit economische dag- en weekbladen (bijv. De Tijd, The Economist), reflecteren over actuele ontwikkelingen en de macro-economische actualiteit opvolgen.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- * Hoorcollege voor de theorie.
- * Werkcollege: uitwerking van concrete toepassingen en reële gevalstudies, oplossing van kleine oefeningen en meerkeuzevragen, begeleide inoefening en interactieve opbouw van de theorie in de twee belangrijkste hoofdstukken 10 en 13.
- * Zelfstandig werk: studenten kunnen hun voortgang opvolgen door voor elk hoofdstuk meerkeuzevragen op te lossen via Ufora/Curios.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Macro-economie

Richtprijs: € 55

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Auteur : Freddy Heylen

ISBN : 978-9-46478-816-7

Aantal pagina's : 600

Oudst bruikbare editie : 5de (tenzij de studenten zelf actualiseringen verwerken in een oudere editie)

Online beschikbaar : Nee

Beschikbaar in de bibliotheek : Ja

Beschikbaar via studentenvereniging : Ja

Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : intensief

Gebruik en levensduur binnen de opleiding : eenmalig

Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe

Bijkomende info: * 'Verplicht' of 'optioneel'? Niets is letterlijk 'verplicht', maar het handboek bevat wel de quasi volledige cursusinhoud. * Aantal pagina's: +/- 550 à 600 pagina's behoren tot de leerstof. Andere pagina's hoeven niet gekend te zijn. * Levensduur binnen de opleiding: eenmalig voor TEW en HIR, meermaals voor EW. * Na de opleiding: 'af en toe' vanuit de veronderstelling dat veel studenten later in een omgeving werken waar macro-economische ontwikkelingen tot de orde van de dag behoren..

Type: Slides

Naam: Macro-economie

Richtprijs: € 10

Optioneel: ja

Taal : Nederlands

Beschikbaar op Ufora : Ja

Online beschikbaar : Ja

Beschikbaar in de bibliotheek : Nee

Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Bijkomende info: Slides worden de dag voor de les via Ufora beschikbaar gemaakt. De vermelde richtprijs geldt enkel voor wie de slides afdruckt. Bovendien is bepalend hoeveel dia's op een pagina afgedrukt worden.

Referenties

Blanchard, O.J., 2021, Macroeconomics, Pearson, 8ste editie.

Mankiw, N.G., 2019, Macroeconomics, Worth Publishers, 10de editie.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Studenten kunnen voor vakinhoudelijke begeleiding een beroep doen op een assistent. Indien nodig of gewenst is ook de verantwoordelijke lesgever aanspreekbaar.

Interactieve ondersteuning via Ufora (o.a. forum, online discussie).

Er werd ook een uitgebreide set meerkeuzevragen ontwikkeld op basis waarvan de studenten hun beheersing en voortgang kunnen toetsen. Deze set meerkeuzevragen wordt aangeboden op Ufora (Curios).

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie, Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie, Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is niet mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Niet-periodegebonden evaluatie, rond midden november: test met meerkeuzevragen over belangrijke onderdelen van de hoofdstukken 1, 4, 6, 7 en 8 (goed voor 3/20 punten). De hier behaalde punten gelden voor de eerste examenkans, niet voor de tweede.

Periodegebonden, eerste examenkans:

* Volledig schriftelijk examen (17/20 punten) of combinatie van schriftelijk examen (11/20 punten) met mondeling examen (6/20 punten). De studenten dienen vooraf via Ufora kenbaar te maken welke formule ze verkiezen. Het mondeling examen mag schriftelijk worden voorbereid.

* Het examen peilt in welke mate de eindcompetenties gerealiseerd zijn (beheersing definities, inzicht in macro-economische verbanden, kennis en toepassing van de theorie in alternatieve situaties,...). Een deel van het schriftelijk examen betreft de toepassingen. Een deel (2 à 3 punten) zal uit meerkeuzevragen bestaan.

Periodegebonden, tweede examenkans:

Volledig schriftelijk examen (20/20 punten) of combinatie van schriftelijk examen (14/20 punten) met mondeling examen (6/20 punten). De studenten dienen vooraf via Ufora kenbaar te maken welke formule ze verkiezen. Het mondeling examen mag schriftelijk worden voorbereid. Er zullen nu +/- 5 punten van het schriftelijk examen op meerkeuzevragen staan.

Tijdens de lessen worden meermaals mogelijke examenvragen toegelicht.

Eindscoreberekening

Periodegebonden evaluatie : eerste examenkans 85% / tweede examenkans 100%

Niet-periodegebonden evaluatie : 15% (geldt enkel bij de eerste examenkans)